

Motion till riksdagen 2023/24:2428

av **Mathias Bengtsson (KD)**

Familjerådgivning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att kalla förstagångsföräldrar till ett första, frivilligt och kostnadsfritt, besök hos familjerådgivningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att kommunerna maximalt ska ta 300 kronor för ett besök hos familjerådgivningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Grundtanken med familjerådgivning är att skapa en verksamhet med låga trösklar dit människor med förtroende och i skydd av en absolut sekretess kan vända sig med sina mest privata relationsproblem. Syftet är att bistå par så att de kan hantera sina konflikter, problem och krissituationer på sådant sätt att de vill fortsätta leva tillsammans.

För dem som väljer att separera kan rådgivningen vara ett sätt att få hjälp med att hantera konflikter och underlätta samarbete och ett gemensamt föräldraskap även om de lever på skilda håll. Det finns svensk forskning och utvärdering som visar att familjerådgivning har en positiv effekt på den självrapporterade kvaliteten i parförhållanden.

Enligt Socialstyrelsen visar studier att familjerådgivningen kan bidra till förbättrade parrelationer, ett funktionellt familjeklimat samt förbättrad hälsa. Satsningar på familjerådgivning och föräldrastöd är därför ett bra sätt att främja familjestabilitet och att förbättra situationen för barnen, som enligt barnkonventionen har rätt till båda sina föräldrar.

Kristdemokraterna medverkade under regeringstiden 1991–1994 till förstärkt familjerådgivning, och numera är varje kommun skyldig att erbjuda familjerådgivning. Sedan 2004 har antalet ärenden och besök till familjerådgivningen ökat med 19–21 procent. Under 2020 pågick totalt drygt 36 000 ärenden, och ett stort antal barn berördes av dessa ärenden.

Familjerådgivningen fungerar bäst i ett tidigt skede innan alltför stora låsningar uppstår. Familjerådgivningen måste därför avdramatiseras exempelvis genom att denna möjlighet introduceras på ett tidigt stadium. När ett par blir föräldrar för första gången vore det därför bra om man kallades till ett första, frivilligt och kostnadsfritt, besök.

För att väntetiderna inte ska vara för långa bör det finnas valfrihet att välja mellan både privata och kommunala vårdgivare i flera kommuner. Valfrihetssystem finns i några kommuner och har lett till ett ökat antal familjerådgivare och således bättre tillgänglighet.

En annan viktig fråga ur ett tillgänglighetsperspektiv är avgifterna till familjerådgivningen. Enligt lagstiftningen får kommunerna ta ut avgifter men de bör läggas på en sådan nivå att de inte avhåller enskilda från att vända sig till den kommunala familjerådgivningen. Avgifterna varierar dock starkt mellan olika kommuner från helt avgiftsfritt till 500 kronor. Avgiften har sannolikt en inverkan på efterfrågan och därmed tillgängligheten, i synnerhet för familjer med lägre inkomster.

Det bör därför övervägas att kommunerna maximalt ska ta 300 kronor för ett besök hos familjerådgivningen. Det motsvarar en genomsnittlig kostnad för besök hos en specialistläkare. Detta skulle säkerställa att alla familjer, oavsett ekonomisk situation, har tillgång till den hjälp de behöver för att främja barnets rättigheter och välmående.

Mathias Bengtsson (KD)